

דבר העורך

הפח נשָׁבַר וְאֶנְחָנוּ נִמְלָטָנוּ

מעשה שהיה: מספר הג"ר ראובן נתן נטע לוי שליט"א מחבר ספר נטע רענן מעשה שהיה ביום חמישי פרשת חיי שרה תשפ"ג. אוטובוס קו 597 עמוס נוסעים נסע מבית שמש לבני ברק, כאשר הנוסעים עלו לאוטובוס ורצו לשלם על הנסיעה, גילו שהמכשיר תיקוף באוטובוס לא עובד, וכמבואר בגיליונות עומק הפשוט סדרת 'רב קו בהלכה', החוק פוטר מתשלום כאשר אין אפשרות תשלום במשך כל הנסיעה.

באמצע הדרך, לפני שהגיעו אל מחוז חפצם, לפתע עלה עשן וריח שרוף מכיוון המנוע, הנוסעים גילו זehירות ודרשו מהנהג

לעצור ולרדת מהאוטובוס, ואכן תוך דקות האוטובוס עלה באש כליל ובחסדי ד' איש לא נפגע.

בעמדם על אם הדרך בציד הכביש, המתינו לבואו של אוטובוס חילופי מהחברה שיקח אותם וישלם את נסיעתם לבני ברק, כאשר הגיע אוטובוס קו 497 הנוסעים עלו על האוטובוס החילופי וראו שהמכשיר תיקוף תקין ופועל וניתן לשלם על הנסיעה.

קעת התעוררה שאלה האם חייבים לתקף באוטובוס החילופי, אחד הנוסעים הג"ר שמואל בכרך שליט"א מיהר להתקשר לרבני הילכתא ושאלתו בפיו:

מצד אחד, יתכן שפטור מלשלם כיון שהיה אמור להגיע לבני ברק עם האוטובוס הראשון, ובמידה וכך היה מגיע אל מחוז חפצו חינם אין כסף ללא שום חובת תשלום, ומה שהחברה הביאה אוטובוס חילופי שאפשר לתקף בו, זה רק בגלל התקלה שהאוטובוס נשרף. מצד שני, סוף סוף נחשב שבהמשך הנסיעה החברה העמידה אפשרות לתשלום.

והורו רבני הילכתא, שחייב לתקף באוטובוס השני, שהוא המשך לנסיעה הראשונה, וכל הפטור מתשלום הוא בתנאי שאין מכשיר תיקוף כל הדרך, אבל אם באמצע הדרך יש לו אפשרות לשלם על ידי תיקון המכשיר, או שעלה כרטיסן באמצע הדרך, חייב לתקף.

בברכת התורה

עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'תיקוף שגוי'

עביד איניש דינא לנפשיה

תקציר: בגיליון הראשון בסדרה בנושא 'רב-קו בהלכה' (מספר 373), התבאר בהרחבה שינוי המציאות בעקבות הרפורמות החדשות של משרד התחבורה, חיוב התשלום בתחבורה בארץ ישראל על פי הלכה, וחקירה מהותית מי הבעלים על הנסיעות, האם החברה או משרד התחבורה. ונפק"מ האם נחשב גזל מחברה פרטית או ממשרד התחבורה, מה הדין כשיש חילוקי דעות ביניהם, והאם יש להם סמכות לקבל החלטות שרירותיות.

בגיליון השני בסדרה (מספר 374) התבאר, האם הנוסע חייב לתקף באופנים שונים של תקלות בתשלום, בחלוקה של 3 סוגי תקלות: תקלה מצד החברה, תקלה מחמת רשלנות הנהג, תקלה מחמת רשלנות הנוסע.

הגיליון הנוכחי השלישי בסדרה (מספר 375), עוסק בנושא חובות **החברה חייבת לנוסע**, והכסף הוא כפיקדון בידי החברה ומשרד התחבורה. נושא הגיליון הבא (מספר 376), חובות **הנוסע חייב לחברה**, כאשר נסע בלי לתקף האם חייב לשלם למשרד התחבורה והחברה.

מובן מאיליו, שכל הדיונים מהגיליון השני ואילך מבוסס על ההנחה שחייבים לתקף תמורת כל נסיעה, ולפי אלו שרצו לטעון שאין חיוב לתקף אין מה לדון. יצוין, גיליון זה קודמיו, מבוסס על המבואר בקונטרס **סיכום הכללים וההלכות בתשלום בתחבורה הציבורית** (פרק ה ועוד).

1. נוהל החזרים וזיכויים

החזר כספי: לפי תקנות משרד התחבורה 'נוהל החזרים וזיכויים בתחבורה הציבורית' סעיף 4.1.1, בכל מקרה של תיקוף מיותר, בין בתיקוף עצמאי ובין על ידי הנהג, ניתן לקבל החזר כספי בחברה שאצלה בוצע החיוב השגוי, ובנסייעת מעבר שהחיוב השגוי משותף לשתי חברות ניתן לקבל את הזיכוי אצל כל אחת מהחברות, באמצעות הצגת כרטיס הרב-קו, בתנאי

החייבו השגוי מופיע ב-7 פעולות אחרונות הרשומות ברב-קו, או בהצגת קבלה על התשלום השגוי.

במידה שבוצעו יותר מ-7 פעולות ברב-קו, ואין קבלה מסמך להוכחת החיוב השגוי, ניתן לפנות למחלקת פניות הציבור במשרד התחבורה לבקשת 'החזר וזיכוי כספי'.

השאלה מתבקשת: כאשר מגיע לאדם זיכוי כספי ברב-קו, האם מותר לו לנסוע בחינם? כגון שחם על זמנו וכוחו, ואין לו פנאי לגשת למשרד הרלוונטי לביצוע הפרוצדורה המתבקשת לקבל זיכוי בגין החיוב המיותר, האם מותר לו לתחליף במקום הזיכוי, לנסוע בפעם אחרת באוטובוס בלי לשלם. (כמובן, באופן שלא יגרם נזק אחר ל'ד'), או שאסור לעשות כך כי החברה לא מסכימה?

2. עשיית דין לעצמו

אפילו בלי הפסט: מבואר **בגמ'** (בבא קמא דף כז:), במקום שיש הפסד לכו"ע 'עביד איניש דינא לנפשיה', אבל במקום שאין הפסד, לרב יהודה לא עביד איניש דינא לנפשיה כיון שאין הפסד ויכול לכתב לבית דין, ולרב נתנמן 'עביד איניש דינא לנפשיה' כיון שעושה בדין אינו צריך לטרוח.

הלכה כרב נתנמן בדיני (כתובות ג:), ונפסק להלכה **ברמב"ם** (הלכות סנהדרין פרק ב הלכה יב), ו**בשו"ע** (ח"מ סימן ד סעיף א), קדעת רב נתנמן, שמותר לאדם לעשות דין לעצמו אפילו באופן שאין הפסד אם יתנו עד שיעמידנו בדין, והואיל וכדת וכהלכה הוא עושה אינו חייב לטרוח ולבוא לבית דין. ולכן מסיק השו"ע, כאשר יש בידו הוכחות שפלוגי גזלו מותר להוציא ממנו בכוח את הגזילה, ומותר אפילו להכותו כשאינו יכול להוציאו בענין אחר.

וכתב **הרמ"א** יש אומרים - **מרדכי והיגמיקי יוסף** (פרק המניח), הדין של 'עביד איניש דינא לנפשיה' נאמר רק בחפץ גזול או שרוצה להזיקו, שמבורר שהוא שלו ולכן יכול להציל את שלו, אבל אם כבר נתחייב לו מכח גזילה או ממקום אחר, לא עביד דינא לנפשיה.

עוד כתב הרמ"א יש אומרים - **הריב"ש** (סימן שצו), שדוקא בחובו אין לו רשות למשכנו, אבל אם חייב לו בלי הלוואה, או שאינו צריך למשכנו כי כבר ניתצא אצלו בפיקדון, או שמצאו ביד אחר, מותר לתופסו.

עוד מביא הרמ"א יש אומרים - **המהרי"ק** (שורש סימן קסא), החידוש של 'עביד איניש דינא לנפשיה' והתנאי שיכול לברר הגזילה, הוא רק כשמוזק לחבירו כגון שמכחו, אבל תפיסה בעלמא למשכון, רשאי לעשות בכל ענין ויורד עמו אחר כך לדין.

לפי דברים אלו, לגבי נוסע ששילם בטעות פעמיים, אם הנהג ביצע את התיקוף המיותר, ניתן להחשיבו כגזילה בטעות שרשאי לעשות דין לעצמו.

ובאופן שהנוסע עשה את הטעות ואין כאן גזילה אלא תביעה מדין 'מומוני גב', ואם כן תלוי במחלוקת שמופיע בשו"ע וברמ"א האם 'עביד איניש דינא לנפשיה' זה רק בגזל או גם בהלוואה ולדעת המהרי"ק מותר לתפוס בחובו בתנאי שאחר כך ילך לבית דין. ויתכן להתניי לכו"ע נסיעה בחינם בלי לתקף, למרות שאינו הולך ללכת לבית דין אחר כך, על פי מה שכתב **הג"ר צבי שפיץ שליט"א** (משפטי התורה הוא קא עמוד קעח) לגבי נהג מונית שעשק את הנוסע, מותר לנסוע לא לשלם לנהג בתנאי הבאה, מדין 'עביד איניש דינא לנפשיה', וכפי שביאר הטעם שמניעת תשלום עדיפה, ואינו חייב להזמין לבית דין כיון שלא מוגדר כתפיסה, ולפי דבריו גם בתיקוף שגוי לא נקרא תפיסה, ולכן גם לא צריך ללכת לבית דין אחרי הנסיעה בחינם.

3. דין תיקוף שגוי

השאלות לביבוי: ניתן להציג את השאלה בכל אחד מהאופנים הבאים; האם 'עביד איניש דינא לנפשיה' בתיקוף שגוי; כאשר הנוסע או הנהג ביצעו בטעות - תיקוף מיותר / קוד גבוה / באוטובוס בכיוון ההפוך (באופנים שפסטר מבואר בגיליון 374 ותיקוף שגוי), שילום עבור הרבה נסיעות, תיקוף שילום עם כרטיס של מבוגר ורוצה קעת לתקף למבוגר עם כרטיס של נוער? **אסור:** לדעת **הג"ר צבי ברוומן שליט"א** (סיכום הכללים וההלכות פרק ה סעיף א) אדם שתיקוף תיקוף שגוי, אין לו היתר לנסוע נסיעה אחרת בלי לתקף, כיון שהתבטלה שלו להשבת הערך צבור הוא ביחס למשרד התחבורה שקיבלו את התיקוף לחינם, ואינו בעל דברים עם החברה שלא קיבלה ממנו כסף בתיקוף הראשון, וקעת החברה לא מאפשרת לו נסיעה בלי לבצע תיקוף תקין, ואינו יכול לטעון שמשרד התחבורה כבר שילם בפעם הקודמת תמריץ תיקוף לחברה, כי זה תשלום עקיף שאינו ישיר מהנוסע. וחובת הנוסע לתקף תיקוף תקין בשעת הנסיעה.

חילול ד': ולדעת **הג"ר צבי ובר שליט"א** (בהוראה לרבני הילכתא), גם אם נניח שמצד 'עביד איניש דינא לנפשיה' מותר לנסוע בלי תשלום, מכל מקום מצד חשש חילול ד' אסור, שהרי אם הפקח יתפוס על חם אדם עם חזות חרדית שלא תיקף יגרם בכך חילול ד', אין היתר לנסוע בלי תשלום, 6 שקל אינו מספיק סיבה להכניס עצמו לתקוף חמור של חילול ד'.

ולדעת **הג"ר עמרם פריש שליט"א** (בהוראה להג"ר יוסף אביטבול) אם תיקף בטעות תיקוף שגוי, צריך לזהר שלא יהיה חילול ה', ולכן צריך להודיע לנהג שנוסע בחינם כיון שהחברה חייבת לו תיקוף, והוא הדין אם שילם קנס בעלילת שקר של הפקח. ולגבי פיצוי כספי שמגיע לנוסע, שייך להתניי נסיעה חינם אין כסף, רק באופן שהפיצוי קצוב באופן אחיד לכל נוסע, ולא צריך הוראת בית משפט לכך.

מוותר בדיעבד: ולדעת **הג"ר יהודה סילמן שליט"א** (סיכום הכללים וההלכות פרק ה סעיף א) באופן שלא יגרם חילול ד' שלא יבחינו בו שלא שילם ולא יתפס על ידי פקח, מותר לנסוע באותה חברה בפעם הבאה בלי לתקף, כי דמי הנסיעה שולמו במלואם בתיקוף השגוי, וגם החברה קיבלה את תמריץ התיקוף תמורת הנסיעה, וקעת בקיוזו החוב אינו גורם הפסד ממון לחברה ודינו 'כעין עביד איניש דינא לנפשיה' כיון שסכום החוב ידוע ועל פי 'נוהל החזרים וזיכויים בתחבורה הציבורית' החברה חייבת להחזיר לו את דמי התיקוף השגוי.

לכתחילה: לדעת **הג"ר חיים אהרן מונדרר שליט"א והג"ר מאיר שטיינברג שליט"א** (בהוראה לרבני הילכתא), מצד גדרי ההלכה חובת הנוסע שלא להזיק את החברה, ולכן חייב לתקף תמורת כל נסיעה שהחברה לא תפסיד את התמריץ תיקוף שמגיע לה ממשרד התחבורה תמורת כל נוסע, אך הנוסע אינו חייב לתקף בשעת הנסיעה ומותר גם לכתחילה לשלם מראש עבור מספר נסיעות, ואין הבדל באיזה פרופיל מתקף כיון שסוף סוף החברה מקבלת את חלקה, שמשדר התחבורה משלם לחברות תמורת תיקופים תקינים ואין הבדל בין סוגי התיקופים, והוסיף **הג"ר מ' שטיינברג שליט"א** שייך בזה חשש חילול ד' שהרי נוהג כהלכה.

ולדעת **הג"ר שגוי שליט"א** (בהוראה לרבני הילכתא) מותר לקזז את התיקוף השגוי בנסיעה אחרת בחינם, למרות שהחברה היא קבלן ביצוע של משרד התחבורה, ובמקביל קיים לחברה

בס"ד

ט"ו חשוון תשפ"ג

מכתב למערכת

לכבוד מכון 'הילכתא', שלום רב!

גם אני קראתי בצער במדור 'דבר העורך' בגיליון 'עומק הפשט' מספר 372 על ההפסקה זמנית של שיעורי הילכתא בבית המדרש פנינסק קרלין, עקב חוסר תקציב להבא וחובות השיעורים הקודמים.

חשוב לי לומר את אשר על ליבי. השיעורים הללו יצרו מהפכה הלכתית בכמה וכמה תחומי הלכה. חשיבותם של השיעורים הללו אינה רק בשיעור פלוני או אלמוני, זו חשיבות נקודתית. החשיבות העיקרית היא שיש כאן 'בית של הלכה'. מקום שבו מבררים את נושאי ההלכה האקטואליים שבהם דנים פוסקי זמננו, יש כאן 'בית ועד לחכמים' שמשלים את גלגולות עומק הפשט הנפלאים.

לדעתי, זה צורך הדור. מדובר באינספור שאלות הלכתיות שמעסיקות את כל בני התורה, וכבר יש מודעות בציבור כאשר עולה על הפרק נושא 'נוער' למעשה, יודעים שמסתמא יהיה עליו 'גיליון עומק הפשט' או 'שיעור הילכתא' בפנינסק קרלין.

את המהפכה הזאת אסור לעצור! יתן ה' ותוכלו להמשיך במלאכת הקודש להגדיל תורה ולהאדירה, שנדיבי עם יתרמו לכיסוי כל העלויות בשפע, ותוכלו להמשיך בפרויקט הנפלא של שיעורי ההלכה האקטואליים, בד בבד עם שאר פעילויות הילכתא.

ברכה

מנחם מגדל וייטמן

זכות לעכב נסיעה ואוטובוס לנוסעים שאינם מתקנים כחוק, יש כאן אומדנה דמוכ שהחברה מסכימה לקיזוז, ובאמת לא איכפת לחברה שיטעו בלי תיקוף בקיזוז החוב של התיקוף השגוי, והסיבה שהחברה לא מפרסמת כך באופן רשמי מחשש שכל אדם שירצה יצהיר שתיקוף בעבר.

הוסיף, שמוטר לאדם לשלם מראש על כמה נסיעות יחד כדי שילדיו יוכלו לנסוע בלי לשלם, ואפילו שהחברה לא מסכימה לכך, כי החברה לא יכולה להתיר באופן רשמי, אך מותר למי ששילם מראש לנסוע כך כי יודע בנפשו שאינו גוזל את החברה.

והעיר על כך הג"ר **דוד בריזל שליט"א** (בית אהרן וישראל קובץ ריח עמוד עז הערה 15), הרי בחלק מהחברות הנהג מקבל תמריץ תיקוף עבור כל תיקוף תקין שבוצע במהלך הנסיעה, נמצא שבנסיעה הבאה כאשר לא יתקף הוא מפסיד את הנהג בתמריץ תיקוף. ויתכן לומר כיון שזכאי לתבוע את מה שמגיע לו מהחברה, אינו צריך לחשב את הנזק שיקרה לנהג בעקפיין.

קוד גבוה: כאשר נוסע טעה ותיקוף בקוד גבוה מהגדרש, וכן כשהנהג תיקף כך וכבר עבר זמן מכדי שיוכל לבטל אותו, לכל הדעות אסור לגבות את חובו בנסיעה אחרת ללא תשלום, כיון שהחברה תפסיד את תמריץ התיקוף.

רב-קו נוער: ילד שבאיו שילם עבורו רב-קו של מבוגר, ובנסיעה הבאה האבא רוצה לשלם למבוגר בכרטיס רב-קו נוער, לכל הדעות אינו יכול לעשות דינא לנפשיה ולקזוז את הפרש בנסיעה הבאה, כי ההנחה של נוער ניתנת רק אם יש לו בזמן הנסיעה רב קו של נוער עם הפרופיל המוזל, אך כשאינו לו את הרב קו על הפרופיל המתאים מתחייב בתשלום מלא כמו מבוגר (הגר"צ ברורמן סיכום ההלכות פרק ה אות ז).

4. קנסות

שאלה: כעת צריך לדעת, מה הדין כאשר שילם קנס בעלילת שקר של הפקד, או שמגיע לו פיצוי כספי קצוב עקב מחדלי החברה, האם מותר לו לנסוע בחינם בשווי הקנס?

קנס מענות: מי שפקח התבורה נתן לו קנס שוודאי אינו בצדק ואינו כחוק, מותר לנסוע בלי לשלם, כפי השווי של הקנס, ואפילו שהחברה מפסידה מאי התיקוף, כי מאידך החברה הרי מרוויחה חלק מהקנס, ולכן מותר לקזוז ביניהם (הגר"י קנר בהוראה לרבני הילכתא).

בכל קנס: ולגבי קנס שניתן כחוק, יש אומרים שהכח בידי משרד התחבורה לחייב קנסות, ואם כן אין אפשרות לנסוע בחינם בתמורה לקנס (הגר"מ) שפרן סיכום ההלכות פרק טו). יש אומרים שבאופנים מסוימים מותר לקזוז את הסכום שנגבה ממנו. תמורת נסיעות שיטע בעתיד ללא תשלום בחברה זו, כי לדעתם גביית הקנס כשהיא לא מוצדקת נחשבת כמעשה גזילה, ויכול הנגזל לגבות חובו, אך צריך לזוהר מאוד, כי במקרה של קיזוז כמות נסיעות גדולה מאד עלולים להגיע בקלות לחילול ד'. ואם יש לו חוב מהעבר יתכן שמוטר לסמוך על כך לכתחילה, ולקזוז על חשבון הקנס שנתן לחברה את כל תמריצי התיקוף שהוא חייב מנסיעות קודמות, או מחיר מלא של הנסיעות הבאות (סיכום ההלכות פרק טו אות ב).

5. פיצויים לנוסעים

חיוב החברה: אדם שיש לו טענות מוצדקות על ההתנהלות חברת התחבורה שגרמה לו עגמת נפש, או שיש לו תביעות כספיות כנגד החברה כגון שהיה צריך לקחת מונית וכדומה, אסור לו לנסוע ללא תשלום, ולא שייך לומר כאן 'עביד איניש דינא לנפשיה' כיון שהחוב או הסכום לא מבורר, יש טענה כנגדו 'מאן

שם לך', וצריך לבררו בדין תורה, או בערכאות על ידי היתר של בית דין, אך אדם לא יכול לפסוק לעצמו שהחברה אשמה.

ועוד, ברוב המקרים הטענות הם רק על מניעת רווח או עוגמת נפש שעל פי דין תורה החברה פטורה משלום, ולמרות שמשדר התחבורה מחייב לשלם גם על סיבות כאלו, החיוב חל רק כאשר תובע את החברה בפועל, ולא על נוסע שעושה דין לעצמו (הגר"צ ברורמן והגר"י סילמן סיכום ההלכות פרק ג אות ג והערה 57, הגר"י קנר בהוראה לרבני הילכתא).

ויש הבדל בין תביעה של הפסד ישיר לתביעה לא ישירה, שבתביעה ממונית ישירה שנחשב חוב מבורר, אם יכול להוכיחו בבית דין, רשאי לעשות דין לעצמו, ואפילו שלא תבע את החברה, מותר לו לגבות את החוב. אך בתביעה לא ישירה, כגון קנס ופיצוי וכדומה, אסור לעשות דין לעצמו שיתבע את החברה.

6. אין שאלה!

באג בהטענה: באופן ששילם באשראי או במזומן עבור הטענת כרטיס רב-קו, ובפועל נטען פחות מהסכום שמגיע לו או שלא נטען כלום, ברור ופשוט שאין היתר לנסוע בחינם בתמורה, שהרי החברה מפסידה את התמריץ תיקוף, ואילו הכסף של הערך צבור מופקד כולו במשרד התחבורה.

איבוד רב קו: והוא הדין באדם שאיבד כרטיס רב קו אנונימי שאין לו דרך לקבל חזרה את התמורה ואפילו באופן שבוודאי אף אחד לא יוכל להשתמש עם הערך הצבור שבכרטיס, אין היתר לנסוע בחינם, שהרי החברה מפסידה את התמריץ תיקוף, ואילו הכסף של הערך צבור נזקף כולו במשרד התחבורה. וכל חברות התחבורה בארץ ישראל הם לעצמם פרטיות ואינם שייכות למדינה, למעט רכבת ישראל.

משיב כהלכה

ההגרלה השבוע על 100 שקל מזומן
הזוכה בהגרלת גיליון 374 בסך 100 שקל מזומן
האברך המופלג ה"ר אהרון מובשוביץ שליט"א
כולל 'יששכר באהלך' בני ברק

שאלה: אדם שנסע ללא תשלום, האם חייב להשיב לחברה את התיקוף?

במידה והחברה מוחלת האם מותר לכתחילה נסיעה ללא תיקוף? האם חייב לשלם בכדי לקיים מצוות 'והשיב' האם יכול להשיב בתיקוף בכרטיס של נוער? ומה הדין במי שתיקף מראש בכרטיס של נוער האם חייב להשלים תיקוף נוסף? קטן שנסע ללא תשלום האם חייב אביו לשלם עבורו, ומה הדין לכשיגדיל?

מקורות: משכנות יעקב (סימן נט); חות יאיר (סימן קסג); ט"ז או"ח סימן שג ס"ק א; שו"ע (חו"מ סימן שלה סעיף א ובש"ך וט"ז שם, סימן עה סעיף י); נודע ביהודה (מהדורא תניינא יו"ד סימן קנה); מחנה אפרים (גילה א); שערי ציון (סימן מד); סיכום הכללים וההלכות בתשלום בתחבורה ציבורית (פרק יג ד).

במדור זה מופיעה שאלה שבועית בנושא הגיליון הבא, כל מי ששולח תשובה נכונה על השאלה נכנס להגרלה. ההגרלה על דעת רבני המפעל. התשובות המובחרות ישולבו במידת האפשר בגיליון הקרוב.

בכדי להשיב ולהכנס להגרלה, מספיק לעיין במראה מקום אחד!
 נא לשלוח את התשובות עד יום ראשון הקרוב בערב (תשובה שתגיע אחרי יום ראשון תכנס להגרלה הבאה). בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), באחת מהאפשרויות הבאות:

1. בקו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שולחה 4
2. בעמדות 'נדרים פלוס' ו'קהילות', קופת 'הילכתא' - 'עומק הפשט'
3. בחדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
4. בפקס מספר 1532-6507823
5. במייל 5047867@gmail.com

המדור הוקדש לעילוי נשמת מרן המשגיח הגה"צ רבי דב יפה זצ"ל משגיח רוחני ד'ישיבת כפר חסידים וקול יעקב ולב"ע" י"ט חשוון תשע"ח ת.ג.צ.ב.ה.

סיכום הגיליון:

דינים העולים

א. **גבית חוב:** 'עביד איניש דינא לנפשיה' אפילו במקום דליכא פסידא, ונחלקו האם רק בגזל או גם בשאר חובות.

ב. **תיקוף שגוי:** נחלקו הפוסקים האם מותר לנסוע בחינם בתמורה לתיקוף השגוי, יש אוסרים לקזז כי החברה לא מסכימה, ויש אוסרים מחשש חילול ד', ויש מתירים כי עושה דין לעצמו להשיב את החוב מהחברה.

ג. **תיקוף מראש:** פשוט אסור לתקף מראש עבור הנסיעות הבאות, ויש מתירים לשלם מראש עבור הנסיעות הבאות, שגם החברה מסכימה לכך בעצם.

ד. **נוער:** שילם לנוער בכרטיס של מבוגר, אסור בנסיעה הבאה לשלם למבוגר בכרטיס של נוער, כי ההנחה בתוקף רק כאשר הרב קו אצלו.

ה. **קנס:** נקנס שלא כדין - רשאי לקזז מהנסיעות הבאות את דמי הקנס. נקנס כדין - נחלקו האם רשאי לקזז בנסיעות הבאות.

ו. **פיצויים:** תביעת ממון של פיצויים מהחברה אינה מבוררת וצריך פסק בית דין, ולכן אינו רשאי לקזז מהנסיעות.

עדכוני הלכה

נוגע לכל אחד

מבואר בגמ' (בבא בתרא דף קסה.) 'רובם בגזל' וכתב המסילת ישרים (פרק י) בביאור מידת הנקיטות, שמפני רוב דקותו בני אדם נכשלים בו במה שאין מכירים אותו.

פסקי ההלכה בדיני תשלום בתחבורה ציבורית מפי גדולי ופוסקי הדור, נוגע כמעט לכל אזרחי ארץ הקודש, שומרי התורה והמצוות מכל העדות והחוגים, בני תורה ובעלי בתים, אשכנזים וספרדים, חסידים ולטיאים. ויש בזה קידוש ד' כאשר מדקדקים בהלכה לברר את האמת, לדעת לחיות כהלכה.

נושא הגיליון הבא:

'השבת חובות לחברה'

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

הגיליון נתרם ע"י ידידנו

הרב שמעון ישראל קלרמן שליט"א לרגל שמחת הולדת נכדו יהי רצון שיזכה הוא ובני ביתו לרווח ממנו ומכל המשפחה רוב נחת דקדושה בבריות גופא ונהורא מעליא

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

גיליון שבועי עומק הפשט
 שיעורים יומי עיון
 בית הוראה טלפוני
 ביורוי הלכה אקטואליים
 קו מידע הלכתי
 חוברות הדרכה

02-535-0-535 **מכון הילכתא**

מענה אנושי בית הוראה מערכת הגיליון

קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...

5047867@gmail.com לקבלת הגיליון במייל: 02-6507823

פקס: 02-6507823